

BITKA PRI LIPSKEM:
KNEZ SCHWARZENBERG
SPOROČI TREM
VLADARJEM ZMAGO
ZDRUŽENEGA OROŽJA.

DEKLA ANČKA.

Napisal F. S. Finžgar.

(Dalje.)

XIII.

Janez je pisal:

Preljuba Ančka!

Nedelja je, čas imam in sam sem. Ker ti imam veliko povedati, te koj v začetku prav lepo pozdravljam. Zdajle gotovo spiš in naj se ti prav lepo sanja.

Ko je vlak odpeljal, si me videla, kako sem visel skoz okno in vaju z materjo gledal. Vso postajo sem bil pri oknu in sem vedel, da sta izginili, pa sem vaju vseeno še videl. Ti si mi s svitkom mahala, mati pa nič. V Ljubljani sem vse opravil, kakor so mi mati naročili, le povej jim, in zelo sem bil potlej vesel. Zvečer se nas je odpeljalo petdeset Amerikancev, največ fantov, tudi nekaj mož — in tri žene so bile z majhnimi otroki. So šle v Ameriko za možmi. Nekatere žene in matere so jih spremile na kolodvor. Ne veš, kako so prebridko jokale. Ko smo se peljali na Gorenjsko, sem gledal proti kraju, kjer je tvoj dom in kjer je Mokarjeva kajža na hribcu. Trda tema je bila in nič nisem videl; ali me je vendar tako prijelo, da sem skoro iz vlaka planil. Še nikoli na svetu nisem kaj takega poskusil. Stisnil sem se v kot, zavil glavo v havelok in jokal, da me niso videli. Potem mi je odleglo, ko sem se izjokal. Otroci so tedaj že pospali, le eden je jokal. Možje so se pogovarjali o Ameriki.

Eden je šel — z Dolenjskega je — že tretjič tja. Gruča fantov je pila žganje. Tudi meni so napili, pa nisem hotel. Tako smo se vozili skupaj do Amerike. Skoro vsi so oboleli na barki, meni ni nič prizadela vožnja. Celo prijetno mi je bilo. Ali to ti še vse nadrobno povem, ko se snideva, ljuba Ančka. Vsak dan mislim stokrat na tisto uro, ko ti podam spet roko.

Sedaj sem tukaj in imam že delo. Premog kopljem. Resnično, da zaslužim prav veliko. Deset kron našega denarja na dan, pa tudi več. Ali delamo kot črna živina. Vsako uro v nevarnosti, pod zemljo, umazani, mokri, oh, Ančka, takole mislim, ko me spuščajo v železnem kurniku pod zemljo: križ božji, sedaj grem spet v pekel, da zaslužim nebesa z mojo Ančko. Zares mislim takole, pa nič nikar ne zameri. Kar moli zame. Včeraj je dva zasulo, napol mrtva so izvlekli iz jame.

V začetku pisma sem ti povedal, da je nedelja in da sem sam. Tukaj je čudno življenje. Mladina zapravlja, kar se da, in sirovo se vede. Le malo jih je, ki so pametni. Zato ne grem mednje. Smilijo se mi. In tudi tako ti povem, ko bi jaz ne imel tebe v domovini, Bog ve, kaj bi bilo. Skušnjava so velike, vere vse zmešane. Šostarjev Francelj, ki je tudi v tem kraju, si je kupil lakaste čevlje in trd klobuk, kakor ga nosi gospoda v Ljubljani. Jaz sem se mu smejal, pa mi je rekel,